

Chapter

6

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การ บริหารส่วนตำบล ในเขตพื้นที่ชายแดน ไทย - พม่า อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี

People's Participation in the Prevention and
Resolution Towards Drug Abuse in Drug
Abuse of the Subdistrict Administrative
Organizations in the Vicinity
of Thai-Burmese Border,
Suanphung District, Ratchaburi Province

สิงห์ ปานะชา*

* นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตศึกษา
ด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่ชายแดนไทย - พม่า อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี” ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพ ปัญหาของเส้นทางลำเลียงและลักลอบค้ายาเสพติดในเขตพื้นที่ชายแดน ไทย - พม่า อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี 2) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบล 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายในองค์กร ปัจจัย ด้านสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร ปัจจัยพื้นฐานในการระดมการมีส่วนร่วม ของประชาชนและการมีส่วนร่วมของประชาชน และ 4) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผล ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของ องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่ชายแดนไทย - พม่า อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ใช้ระเบียบแบบแผนวิธีวิจัยเชิงผสมผสานโดยวิธีวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) ประชากรที่เป็นผู้บริหาร และสมาชิกขององค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 90 คน และ 2) ประชากรที่เป็นประชาชน จำนวน 380 คน จำนวน 4 ตำบล ประกอบด้วย ตำบลสวนผึ้ง ตำบลป่าห้วย ตำบลท่าเคย และตำบลตะนาวศรี

ผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพปัญหาของเส้นทางลำเลียงและลักลอบ ค้ายาเสพติดในเขตพื้นที่ชายแดนไทย - พม่า อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ไม่ปรากฏว่ามีการลำเลียงและลักลอบค้ายาเสพติดจากประเทศพม่าเข้าสู่ ประเทศไทยในบริเวณแถบนี้ 2) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ ป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบล ในภาพรวมมี ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก โดยตัวชี้วัดที่ได้รับคะแนนมากที่สุดคือ การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน (To Inform) รองลงมา ได้แก่ การให้ ประชาชนเข้ามาร่วมกิจกรรม (To Collaborate) การรับฟังความคิดเห็น (To Consult) การให้ประชาชน เข้ามาเกี่ยวข้องในการวางแผนและตัดสินใจ (To

Involve) และการกระจายอำนาจให้แก่ประชาชน (To Empower) 3) ปัจจัยทุกด้านมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบล และ 4) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่ชายแดน ไทย - พม่า อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มี 5 ตัวชี้วัด ได้แก่ วัฒนธรรมองค์การ โครงสร้างองค์การ ภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การ สภาพแวดล้อมภายนอกองค์การ และปัจจัยพื้นฐานในการระดมการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่วนปัจจัยที่ไม่ส่งผลหรือไม่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่ชายแดนไทย - พม่า อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี มี 2 ตัวชี้วัดได้แก่ นโยบายขององค์การและการบริหารองค์การ

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของประชาชน/ การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด/ องค์การบริหารส่วนตำบล/ ชายแดนไทย - พม่า/ อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี

Abstract

The objective of study “People’s participation in the prevention and resolution towards drug abuse in drug abuse of sub district administrative organizations in the vicinity of Thai-Burmese Border, Suanphuang District, Ratchaburi Province.” is to study 1) The problems and drug trafficking routes in the vicinity of Thai - Myanmar’s border in Suanphuang District, Ratchaburi Province. 2) People’s participation in preventing and solving the drug abuse of the sub district administrative organization.

3) The factors of the relationship of the internal and external environment of the organization, mobilization of people participation and people's participation and 4) The factor effecting people's participation in preventing and solving the drug abuse in the vicinity of Thai - Myanmar's border in Suanphueng District, Ratchaburi Province, using the process of integration research, quantitative research and qualified research.

The samplings are (1) 90 administrators and members of sub district administrative organization and (2) 380 people in 4 sub districts; Suanphueng, Pavai, Ta keiy, Tanowsri.

The result of the study is (1) the drug trafficking and trading are not found in the vicinity of Thai - Myanmar's border in Suanphueng District, Ratchaburi Province. (2) people's participation in preventing and solving the drug abuse and drug trafficking routes in the vicinity of Thai - Myanmar's border in Suanphueng District, Ratchaburi Province is high with the highest point of indicators: to inform people and a bit less: to have people collaborated and consulted, involved, and to empower people (3) to analyze the relationship of internal and external environment of the organization and fundamental factor of people's participation in preventing and solving the drug abuse and drug trafficking routes in the vicinity of Thai - Myanmar's border in Suanphueng District, Ratchaburi Province and (4) The result of the study is that there is statistical means of 0.05 with 5 indicators; that is, organization culture, organization structure, leadership of administrator, internal and external environment of organization

and fundamental factor of people's participation, but the factor not effecting or nor influencing towards people's participation in preventing and solving drug abuse in the vicinity of Thai - Myanmar's border in Suanphueng District, Ratchaburi Province has got 2 indicators: the policy and administrative of organization.

Keywords: People's Participation/ Prevention towards Drug Abuse in Drug Abuse/ Sub District Administrative Organization/ Thai - Burmese Border/ Suanphung District Ratchaburi Province

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เป็นที่ทราบกันดีว่า ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาที่ก่อให้เกิดความเสียหายร้ายแรงต่อมวลมนุษยชาติทั่วโลก ยาเสพติดเป็นภัยคุกคามที่สำคัญต่อระบบสังคมเศรษฐกิจและความมั่นคงภายในและภายนอกของทุกประเทศ ทั้งระดับภายในประเทศและระดับระหว่างประเทศ ปัญหาเหล่านี้จะทวีความรุนแรงมากขึ้น สลับซับซ้อนและยากต่อการป้องกันและปราบปราม ยิ่งขึ้นองค์การสหประชาชาติ (The United Nations) จึงให้ความสำคัญในเรื่องนี้เป็นอย่างมากจนในที่สุดได้กำหนดให้การลักลอบค้ายาเสพติด (Illicit Trafficking in Drugs) เป็นปัญหาหนึ่งในประเภทขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ (Transnational Organized Crime) เป็นการกระทำของกลุ่มอาชญากรที่มีการจัดตั้งในลักษณะองค์กร (Organized Crime) ที่มีลักษณะของการกระทำความผิดเป็นการข้ามเขตแดนประเทศ (วัชรพล ประสารราชกิจ, 2543, หน้า 58-92) สถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดที่กำลังเกิดขึ้น ได้ส่งผลกระทบและเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศอันเนื่องมาจากทรัพยากรบุคคลเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนซึ่งถือเป็นกำลัง

สำคัญของชาติจากปัญหาของการแพร่ระบาด รัฐบาลได้ตระหนักถึงความรุนแรงและความสำคัญของปัญหาหาเสพติดที่เกิดขึ้น และถือเป็นปัญหาเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการป้องกันและแก้ไขโดยมีเจตนารมณ์อันแน่วแน่ในการผนึกกำลังของทุกภาคส่วนสังคม เพื่อเอาชนะยาเสพติดให้ได้โดยเร็ว ซึ่งที่ผ่านมาประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยยกให้เป็น “วาระแห่งชาติ” แต่อย่างไรก็ตาม แม้ว่าที่ผ่านมารัฐบาลจะให้ความสำคัญกับปัญหายาเสพติดโดยการระดมวิธีการดำเนินงานตามมาตรการด้านการป้องกันปราบปราม บำบัดและแก้ไขปัญหายาอย่างเข้มข้นทุกครั้งไปแล้วก็ตาม แต่แล้วมาตรการต่างๆ เหล่านี้ กลับกลายเป็นตัวกระตุ้นให้ยาเสพติดมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงรูปแบบไปได้อย่างรวดเร็วยิ่งขึ้นตามไปด้วย ปัญหายาเสพติดจึงต้องได้รับการดำเนินการแก้ไขปัญหายาอย่างเร่งด่วนและจริงจังอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นเรื่องการมีส่วนร่วมกับประชาชนในท้องถิ่นโดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ซึ่งปัจจุบันทุกภาคส่วนต่างให้ความสำคัญ เพราะเป็นองค์กรที่มีบทบาทในท้องถิ่นเป็นอย่างมากในขณะนี้ (จรัส สุวรรณมาลา, 2548, หน้า 35-45)

องค์การบริหารส่วนตำบลถือเป็นหน่วยงานองค์กรปกครองท้องถิ่นที่เล็กที่สุด ใกล้ชิดประชาชน ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสวนผึ้ง เป็นอำเภอสุดเขตแดนจังหวัดราชบุรี ติดสันเขาตะนาวศรีสุดแดนแผ่นดินไทย ทางด้านตะวันตก มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่อำเภอมะริด (จังหวัดทวาย เขตตะนาวศรีสหภาพมา) จึงอาจเป็นแหล่งลักลอบค้ายาเสพติดพื้นที่หนึ่งที่รัฐบาลกำหนดให้เป็นพื้นที่เป้าหมายในการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างเร่งด่วน โดยภาครัฐหันมาให้ความสนใจกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น

การผลักดันการมีส่วนร่วมทำให้ภาครัฐต้องมุ่งแสวงหารูปแบบการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนเกิดการรวมตัวกัน เพื่อมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองอย่างกว้างขวางโดยให้ประชาชนได้ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ

ร่วมดำเนินกิจกรรม และร่วมติดตามตรวจสอบอาจดำเนินการได้ในรูปบุคคล กลุ่มคนชมรมสมาคมและองค์กรอาสาสมัครรูปแบบต่างๆ ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องร่วมกัน ให้บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบาย การพัฒนาที่กำหนดไว้ (ไพรัตน์ เดชะรินทร์, 2527, หน้า 6-21)

จากการทบทวนวรรณกรรมด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหาเสพติด พบว่า สมาชิกบางกลุ่มในชุมชนมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเสพและการค้ายาบ้า อันก่อให้เกิดความวิตกกังวลของคนในชุมชน ได้มีการนำต้นทุนทางสังคมและต้นทุนทางวัฒนธรรมต่างๆ เช่น ความสัมพันธ์อันแน่นแฟ้นของคนในชุมชน ความเชื่อทางไสยศาสตร์และพิธีกรรมต่างๆ รวมถึงความเคารพนับถือที่มีต่อพระบรมวงศานุวงศ์มาใช้ในกระบวนการแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่อง (ทองใบ ตะตอง, 2548, บทคัดย่อ) ในขณะที่ พินิจ ลาภธนานนท์ (2553, บทคัดย่อ) พบว่า พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคตะวันตกเจ้าหน้าที่ภาครัฐยังไม่สามารถเข้าถึงชาวบ้านได้ในเชิงลึก หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหามั้ยค่อยได้เข้ามาในหมู่บ้าน ชาวบ้านจึงมีความคิดที่จะแก้ไขปัญหาด้วยตนเองโดยไม่รอฟังเจ้าหน้าที่ รัฐจึงควรสนับสนุนให้ชาวบ้านในชุมชนสามารถทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่รัฐได้ และจากงานวิจัยศึกษาประเด็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลของ นวลน้อย ตรีรัตน์ และคณะ (2546, หน้า 75) ได้สรุปว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนยังอยู่ในระดับต่ำ โดยการมีส่วนร่วมค่อนข้างจำกัดอยู่ในเรื่องของการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเป็นหลักในขณะที่การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเชิงนโยบายหรือการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ

จากข้อมูลดังกล่าวเห็นได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลยังคงประสบปัญหาอยู่มาก งานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า มีไม่มากนัก ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษางานวิจัยเรื่องนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลสำคัญอันนำไปสู่แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. ศึกษาสภาพปัญหาของเส้นทางลำเลียงและลักลอบค้ายาเสพติดในเขตพื้นที่ชายแดนไทย - พม่า อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี
2. ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตพื้นที่ชายแดนไทย - พม่า อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี
3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายในองค์กร ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร ปัจจัยพื้นฐานในการระดมการมีส่วนร่วมของประชาชนและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตพื้นที่ชายแดนไทย - พม่า อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี
4. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตพื้นที่ชายแดนไทย - พม่า อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับเส้นทางลำเลียงและลักลอบค้ายาเสพติดในเขตพื้นที่ชายแดนไทย - พม่า อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี เพื่อนำไปสู่การแสวงหาแนวทางป้องกันและปราบปรามการลักลอบค้ายาเสพติดตามแนวชายแดน รวมทั้งสามารถนำผลวิจัยไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างทันยุคสมัยและทันเหตุการณ์

รูปแบบวิธีการวิจัย เครื่องมือ และประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้ระเบียบแบบแผนวิธีวิจัยเชิงผสม (Mixed Methods Research) โดยนำวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและวิจัยเชิงคุณภาพ สำหรับแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านตรวจสอบเครื่องมือ ทั้งนี้เพื่อดำเนินการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item - Objective Congruence) ซึ่งผลการประเมินค่าความสอดคล้องของแบบสอบถามมีค่าเท่ากับ 1.00 ทุกข้อคำถาม และนำไปวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทดสอบ (Pre - Test) กับกลุ่มประชากรอื่น ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีลักษณะที่คล้ายคลึงกันและนำมาหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' Alpha Coefficient) (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2553, หน้า 34-36) ได้คะแนนค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9531

การวิจัยเชิงคุณภาพใช้เครื่องมือแบบสัมภาษณ์เชิงลึกรายบุคคล (In - Depth Interview) เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและตรวจสอบข้อมูลโดยใช้วิธีแบบสามเส้า (Triangulation) เพื่อให้ข้อมูลวิจัยมีความน่าเชื่อถือและสมบูรณ์เพียงพอ ส่วนการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย สถิติพื้นฐาน สถิติสัมพันธ์สหสัมพันธ์ของ Pearson (Pearson Product Moment) และสถิติอ้างอิง (Inference Statistic) สำหรับวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ได้แก่ ประชากรที่อยู่ในเขตพื้นที่ชายแดนไทย - พม่า อำเภอสะวันผึ้ง จังหวัดราชบุรี จำนวน 4 ตำบล ประกอบด้วย ตำบลสวนผึ้ง ตำบลป่าหวาย ตำบลท่าเคย และตำบลตะนาวศรี ที่เป็นประชาชนจำนวน 380 คน เป็นผู้บริหารและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 90 คน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

- 1.1 ปัจจัยที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการบริหารภายในองค์กร ได้แก่ 1) วัฒนธรรมองค์กร 2) นโยบายขององค์กร 3) โครงสร้างองค์กร 4) การบริหารองค์กร และ 5) ภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กร
- 1.2 ปัจจัยที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการบริหารภายนอกองค์กร ได้แก่ PEST Analysis ประกอบด้วย 1) ด้านการเมือง (Political Component) 2) ด้านเศรษฐกิจ (Economic Component) 3) ด้านสังคมและวัฒนธรรม (Sociocultural Component) และ 4) ด้านเทคโนโลยี (Technological Component)
- 1.3 ปัจจัยพื้นฐานในการระดมการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านสิ่งจูงใจ และ 2) ปัจจัยด้านโครงสร้างของช่องทางในการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variables)

ผู้วิจัยใช้แนวคิดหลักของ International Association for Public Participation (IAP2) องค์การสากลที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Sherry Arnstein (1969, pp. 216-224) และ John Cohen & Uphoff (1981) และแนวคิดขององค์การสหประชาชาติ International Fund for Agricultural Development (IFAD) (2001) ประกอบด้วย ระดับการมีส่วนร่วม 5 ระดับ ได้แก่ 1) ระดับที่ 1 การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน (To Inform) 2) ระดับที่ 2 การรับฟังความคิดเห็น (To Consult) 3) ระดับที่ 3 การให้ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องในการวางแผนและตัดสินใจ (To Involve) 4) ระดับที่ 4 การให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรม (To Collaborate) และ 5) ระดับที่ 5 การกระจายอำนาจให้แก่ประชาชน (To Empower)

ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเริ่มต้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน แล้วแยกวิธีการศึกษาออกเป็น 2 ด้าน ทั้งการศึกษาเชิงปริมาณและการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิเรียบร้อยแล้วเป็นเครื่องมือในการวิจัย เมื่อดำเนินการเก็บข้อมูลแล้วจึงนำมาวิเคราะห์ สรุปผล อภิปรายผลและเสนอแนะข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อไป

สรุปผลการศึกษา

ผลการศึกษาพบว่า 1) พื้นที่ชายแดนไทย - พม่า อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ไม่ใช่เส้นทางลำเลียงและลักลอบค้ายาเสพติด 2) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตพื้นที่ชายแดนไทย - พม่าอำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ในภาพรวมมีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก 3) ปัจจัยทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และ 4) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลมี 5 ตัวชี้วัด ได้แก่ วัฒนธรรมองค์การ โครงสร้างองค์การ ภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การ สภาพแวดล้อมภายนอกองค์การและปัจจัยพื้นฐานในการระดมการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่วนปัจจัยที่ไม่ส่งผลต่อกันมี 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ นโยบายขององค์การและการบริหารองค์การ

อภิปรายผลการศึกษา

ผลการศึกษาที่พบว่า พื้นที่ดังกล่าวไม่ใช่เส้นทางลำเลียงและลักลอบค้ายาเสพติด สามารถอภิปรายได้เป็น 3 ประเด็นคือ 1) พม่าไม่มีแหล่งผลิตที่อยู่ใกล้บริเวณชายแดนแถบนี้แต่จะมีการลำเลียงและลักลอบนำเข้าจากเส้นทางสาย 8 ซึ่งเดินทางจากพม่าเข้าสู่จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ ตาก กาญจนบุรี

และเข้าสู่อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ข้อค้นพบจากงานวิจัยชิ้นนี้สอดคล้องกับ ผลสรุปของสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการประสานการ จัดระบบ ป้องกันเพื่อจัดระเบียบพื้นที่ชายแดน (สล.อปป.) (2554, หน้า 32) ที่พบว่า ยังมีกองกำลังกลุ่มพม่าเชื้อสายกะเหรี่ยงพุทธ (DKBA) ซึ่งเป็นมิตรกับทหารพม่า มีพฤติกรรมในการผลิตยาบ้าและส่งให้กลุ่มค้ายาบ้าที่บ้านเจดีย์สามองค์ในเขต ไทยเพื่อนำไปจำหน่ายในพื้นที่ตอนในต่อไป โดยจะนำยาบ้าแฝงมากับแรงงาน ต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองเพื่อหลีกเลี่ยงการจับกุมของเจ้าหน้าที่ ซึ่งหาก พิจารณาให้ดีแล้วจะเห็นได้ว่าเส้นทางลำเลียงและลักลอบยาเสพติดตามเขต ชายแดนไทย-พม่าเข้าสู่ประเทศไทยในบริเวณภาคตะวันตกของประเทศไทย แลบนี้นับเป็นบริเวณบ้านเจดีย์สามองค์ ซึ่งเป็นเขตพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี

หากจะพิจารณาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ผู้วิจัยมีข้อสังเกตว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนกับหน่วยงานภาครัฐในเขต พื้นที่ศึกษายังขาดความเอาใจใส่เข้มงวดอย่างจริงจัง การดูแลป้องกันและ ปราบปรามยังไม่ทั่วถึงในทุกพื้นที่ โดยเฉพาะบริเวณที่เป็นชุมชนเมืองอันเป็นเหตุ ให้มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดอย่างต่อเนื่องไม่มากนัก้อยสลับกันไป แต่ก็ไม่มีความหมดไปจากชุมชนแห่งนี้ ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเสริมสร้าง การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนกับหน่วยงานภาครัฐให้ชัดเจน เป็นรูปธรรม จริงจังมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ อรทัย ก๊กผล (2550, หน้า 40) ที่เน้นการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานด้านยาเสพติดมีประสิทธิภาพมากขึ้น การสร้างให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและมีความกระตือรือร้นใน การช่วยให้เกิดผลในทางปฏิบัติ ลดการเผชิญหน้าและความขัดแย้งที่รุนแรงได้ เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความใกล้ชิดกับประชาชนและไวต่อความรู้สึกห่วงกังวลของ ประชาชน และเกิดความตระหนักในการตอบสนองต่อความกังวลของ ประชาชน ช่วยทำให้ประชาชนสนใจการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญห ยาเสพติดมากขึ้น และช่วยเสริมสร้างให้ประชาชนเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้น

(Active Citizenship) สอดคล้องกับการปกครองตามหลักประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

สำหรับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสถียรภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลที่พบว่า ด้านการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน (To Inform) เป็นตัวแปรที่อธิบายระดับการมีส่วนร่วมได้มากที่สุด แสดงให้เห็นว่าระดับการมีส่วนร่วมในด้านการให้ข้อมูลข่าวสารมีผลต่อความสนใจของประชาชนเป็นสำคัญ ในประเด็นนี้พิจารณาได้ว่าเป็นเพราะประชาชนเห็นว่าการให้ข้อมูลข่าวสารกับประชาชนนั้น ทำให้ตนได้รับความรู้ในด้านต่างๆ มากขึ้น อันเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจในการมีส่วนร่วมสามารถปฏิบัติและสื่อสารกับประชาชนได้รวดเร็วที่สุดเพราะเป็นลักษณะการมีส่วนร่วมที่จัดอยู่ในระดับพื้นฐานขั้นแรก สอดคล้องกับที่ ถวิลวดี บุรีกุล (2551, หน้า 10 - 11) ได้ระบุว่า ระดับการให้ข้อมูลเป็นระดับต่ำสุดและเป็นวิธีการที่ง่ายที่สุดของการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้กำหนดนโยบายหรือผู้วางแผนโครงการกับประชาชนสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริพัฒน์ ลาภจิตร (2550, บทคัดย่อ) ที่พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมส่วนใหญ่เป็นเรื่องการมีส่วนร่วมในระดับพื้นฐาน คือ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเท่านั้น

ด้านการรับฟังความคิดเห็น (To Consult) เป็นตัวแปรที่สามารถอธิบายระดับการมีส่วนร่วมเป็นลำดับที่ 2 ในประเด็นนี้ พิจารณาได้ว่าเป็นเพราะการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนนั้น เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐเป็นสำคัญ สอดคล้องกับแนวคิดระบบการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมของ อรพินท์ สฟโชคชัย (2551, หน้า 7-12) ที่กล่าวถึงองค์ระภาครัฐที่มีระบบการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมว่า จะดำเนินการให้บริการสาธารณะและการตัดสินใจเชิงนโยบายในมิติที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เน้นความเปิดเผยและโปร่งใส ให้ความสำคัญในการพัฒนาและสรรหาข้าราชการและบุคลากรทุกระดับ โดยยึดถือหลักปรัชญาการมีส่วนร่วมของประชาชน

ด้านการให้ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องในการวางแผนและตัดสินใจ (To Involve) เป็นตัวแปรที่สามารถอธิบายระดับการมีส่วนร่วมเป็นลำดับที่ 3 ข้อมูลนี้บ่งชี้ให้เห็นถึงความประสงค์ของประชาชนที่ต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายวางแผนงานโครงการร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล ควบคู่กันไปกับการปฏิบัติจริง สอดคล้องกับแนวคิดของ Timothy Sisk (2001, pp. 146-147) ที่กล่าวว่าเป็นลักษณะการยกระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในรูปแบบของประชาธิปไตยทางตรง (Direct Democracy) ที่เน้นการทำงานแบบปรึกษาหารือมีกระบวนการตัดสินใจโดยชุมชนและเน้นบทบาทของภาคประชาสังคมในการบริหารงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริพัฒน์ ลาภจิตร (2550, บทคัดย่อ) ที่พบว่า ประชาชนตัดสินใจเข้ามามีส่วนร่วมงานกับองค์การบริหารส่วนตำบล เพราะรู้สึกว่าเป็นหน้าที่ของประชาชน

ด้านการให้ประชาชนเข้ามาร่วมกิจกรรม (To Collaborate) เป็นตัวแปรที่สามารถอธิบายระดับการมีส่วนร่วมเป็นลำดับที่ 4 ผู้วิจัยพิจารณาได้ว่า ประเด็นนี้มีผลต่อความสนใจของประชาชนที่ต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมในโครงการที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาเรื่องยาเสพติดซึ่งสอดคล้องและเป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดของรัฐบาล (ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด (ศพส.), 2554, หน้า 30-33) นอกจากนี้ ผลการสัมภาษณ์ (องอาจ แดงสัน, สัมภาษณ์, 8 กุมภาพันธ์ 2556) ยังระบุว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีการจัดโครงการดำเนินงานให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ อยู่เสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการ D.A.R.E. (Drug Abuse Resistance Education) ซึ่งชาวบ้านเรียกโครงการนี้ว่า “โครงการครูแดร์” เป็นโครงการที่บูรณาการกิจกรรมร่วมกันระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบล ตำรวจ ครูอาจารย์ผู้ปกครอง องค์การบริหารส่วนตำบลและประชาชนในชุมชนอย่างใกล้ชิด กับนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่แสดงถึงการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนอย่างเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

ด้านการกระจายอำนาจให้แก่ประชาชน (To Empower) เป็นตัวแปรที่สามารถอธิบายระดับการมีส่วนร่วมเป็นลำดับท้ายสุด ซึ่งจากการวิจัยพบว่าระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยมีข้อสังเกตว่าตัวแปรด้านการกระจายอำนาจให้แก่ประชาชนนั้น เป็นตัวแปรเดียวที่มีระดับการมีส่วนร่วมต่ำกว่าข้ออื่นๆ ซึ่งในประเด็นนี้สามารถพิจารณาได้ว่า การกระจายอำนาจให้แก่ประชาชนในพื้นที่ศึกษานี้ยังไม่เป็นรูปธรรมอย่างจริงจัง สอดคล้องกับแนวคิดของ James Creighton (2005, p. 261) ผู้เขียนหนังสือเรื่อง “The Public Participation Handbook” โดย James Creighton เห็นว่าตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน การดำเนินงานด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในประเทศไทยยังประสบปัญหาในทางปฏิบัติอยู่ ทำให้ผลลัพธ์จากกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนไม่ประสบความสำเร็จและได้รับการยอมรับจากประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียจากกระบวนการตัดสินใจหรือโครงการพัฒนาต่างๆ การศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นจากกระบวนการดังกล่าว รวมถึงแนวทางการพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มีประสิทธิภาพ จึงนับว่ามีความจำเป็นอย่างมาก

สำหรับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนมากที่สุด ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กร แสดงว่าปัจจัยนี้เป็นพลังที่ส่งผลต่อความกระตือรือร้นและความสนใจของประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ Bass (1997, pp. 130-139) ที่พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีประสิทธิภาพมากกว่าและทำให้เกิดความพยายาม

ผลวิจัยพบว่า สภาพแวดล้อมภายนอกองค์การเป็นปัจจัยที่ส่งผลเป็นลำดับที่ 2 แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของตัวชี้วัดที่ว่า ประชาชนให้ความสนใจต่อสภาพแวดล้อมภายนอกองค์การ ซึ่งสภาพแวดล้อมภายนอกองค์การเหล่านี้มีเป็นแรงกดดันที่ส่งผลต่อการบริหารองค์การให้สามารถดำเนินงานด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนให้บรรลุเป้าหมายขององค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพ

และประสิทธิผล สอดคล้องกับแนวคิดหลักในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรที่นิยมใช้กันอย่างกว้างขวางทั้งในองค์กรภาครัฐและภาคเอกชน เรียกว่า PEST Analysis (Kotter and Schlesinger, 1991, pp. 24-29) ประกอบด้วย 1) ด้านการเมือง (Political Component) 2) ด้านเศรษฐกิจ (Economic Component) 3) ด้านสังคมและวัฒนธรรม (Socio Cultural Component) และ 4) ด้านเทคโนโลยี (Technological Component) สอดคล้องกับแนวคิดของ ศุภชัย ยาวะประภาส (2546, หน้า 16-32) ที่กล่าวว่า สภาพแวดล้อมภายนอกเป็นพลวัต เป็นชั้นบรรยากาศชั้นนอก ได้แก่ สภาพแวดล้อมการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี เรียกย่อๆ ว่า PEST หรือ STEP ผู้รับผิดชอบเรื่องการบริหารงานบุคคลต้องสำรวจตรวจสอบอิทธิพลของปัจจัยแวดล้อมต่างๆ สม่าเสมอตลอดเวลา และต้องปรับกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยแวดล้อมเหล่านี้ ซึ่งถ้าหากองค์กรบริหารส่วนตำบล นำแนวคิดหลักเรื่องสภาพแวดล้อมภายนอกดังกล่าวมาวิเคราะห์ถึงผลกระทบต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ก็จะช่วยให้การดำเนินงานด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในเรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ผลวิจัยพบว่า วัฒนธรรมองค์การเป็นปัจจัยที่ส่งผลเป็นลำดับที่ 3 แสดงว่าประชาชนให้ความสนใจต่อรูปแบบการทำงานที่จะช่วยเสริมสร้างลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยเฉพาะการทำงานเป็นทีมการมีส่วนร่วมในการบริหารงานและมีการสร้างเครือข่ายการทำงานของหน่วยเฉพาะกิจที่เชื่อมต่อกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Liu, Chen and Liu (2006, pp. 15-24) ที่พบว่า วัฒนธรรมองค์การมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับพนักงานในองค์การที่รัฐเป็นเจ้าของมากกว่าพนักงานในองค์การที่รวมทุนกับต่างประเทศ งานวิจัยนี้สรุปได้ว่า วัฒนธรรมองค์การที่องค์การหนึ่งให้คุณค่าอาจใช้ไม่ได้ผลกับองค์การอื่นๆ แต่วัฒนธรรมองค์การมีผลต่อความสำเร็จขององค์การ

ผลวิจัยพบว่า โครงสร้างองค์การเป็นปัจจัยที่ส่งผลเป็นลำดับที่ 4 แสดงว่าประชาชนยังคงให้ความสนใจต่อรูปแบบโครงสร้างองค์การที่ยืดหยุ่น ระเบียบเป็นหลักในการทำงาน มีการสั่งการและควบคุมการปฏิบัติงาน โดยคณะกรรมการบริหารบุคลากรมีอำนาจในการตัดสินใจในการปฏิบัติในส่วนที่ตนรับผิดชอบ บุคลากรทุกระดับมีโอกาสกำหนดกลยุทธ์และทิศทางที่มีผลต่อองค์กร และโครงสร้างมีความคล่องตัวในการทำงานซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Romualdas Ginevicius and Vida Vaitkunaite (2006, pp. 201 - 211) รวบรวมลักษณะของวัฒนธรรมองค์การจากการศึกษางานวิจัยจำนวน 53 ชิ้น แล้วนำมาจัดหมวดหมู่แล้วจำแนกเป็นวัฒนธรรมองค์การได้ 25 มิติ มิติหนึ่งที่สนับสนุนงานวิจัยชิ้นนี้ ได้แก่ การร่วมมือ (Cooperation/ Collaboration) เช่น ความร่วมมือกัน การทำงานเป็นทีม ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การประสานงานและบูรณาการ (Cooperation and Integration) เช่น ความยืดหยุ่นของกลุ่ม (Cohesion of Groups) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม ความสัมพันธ์ระหว่างลำดับชั้นการบังคับบัญชาและกลุ่มย่อย (Sub Groups) และโครงสร้างองค์การที่เกี่ยวข้องกับจำนวนลำดับการบังคับบัญชา

ผลวิจัยพบว่า ปัจจัยพื้นฐานในการระดมการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นปัจจัยที่ส่งผลเป็นลำดับสุดท้าย อย่างไรก็ตามผลวิจัยยังคงชี้ชัดว่า ปัจจัยดังกล่าวส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์ ที่ระบุว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเองต้องมีการกระตุ้นให้ประชาชนเห็นคุณค่าของการเข้าร่วมในการดำเนินงานด้านการป้องกัน และแก้ไขปัญหาเสพติดมีการกำหนดเงื่อนไขของการเข้ามามีส่วนร่วมไว้อย่างชัดเจน เช่น มีการเปิดโอกาสให้ทุกคนและทุกๆ กลุ่มในชุมชน มีโอกาสเข้าร่วมในการพัฒนากฎ ระเบียบต่างๆ มีเวลากำหนดเพื่อให้ประชาชนสามารถกำหนดเงื่อนไขของตนเองได้ตามสภาพเป็นจริงของตน มีการกำหนดลักษณะการทำงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไว้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับแนวคิดของ William Reeder (1974, p. 79.) และโกวิท พงงาม

(2553, หน้า 58) ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยตรง ซึ่ง World Health Organization (WTO) ระบุว่า ปัจจัยพื้นฐานในการระดม การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ ปัจจัยเชิงจิตจากสภาพความเป็นจริงของ ชาวชนบทจะเข้าร่วมกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ทั้งในแง่การร่วมแรง ร่วมทรัพยากร หรืออื่นๆ นั้นจะมีเหตุผล 2 ประการ คือการมองเห็นว่าตนจะได้ผลประโยชน์ ตอบแทนในสิ่งที่ตนทำไป ซึ่งถือเป็นเรื่องของการกระตุ้นให้เกิดสิ่งจูงใจเป็น ตัวนำซึ่งถือเป็นเรื่องของการก่อให้เกิดมีสิ่งจูงใจและปัจจัยโครงสร้างของ ช่องทางในการเข้ามามีส่วนร่วม แม้ว่าชาวบ้านชนบทเป็นจำนวนมากจะเห็น ประโยชน์ของการเข้าร่วมในกิจกรรมการพัฒนา แต่ไม่อาจเข้ากิจกรรมได้ เนื่องจากไม่เห็นช่องทางของการเข้าร่วมหรือเข้าร่วมแล้วไม่ได้รับผลดังที่ คาดหวังไว้ เพราะการเข้ามามีส่วนร่วมกันนั้นไม่ได้มีการจัดรูปแบบความสัมพันธ์ ที่เหมาะสม เช่น ภาวะผู้นำ กฎระเบียบ แบบแผน ลักษณะการทำงาน เงื่อนไข การเข้าร่วม เป็นต้น

ผลวิจัยพบว่า การบริหารองค์การเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ แต่ไม่ ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งจากหลักฐานการวิจัยมีข้อบ่งชี้ว่า การบริหารองค์การขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่ศึกษามีการสร้าง ขวัญและกำลังใจให้กับผู้ร่วมงานและความมุ่งมั่นในความสำเร็จตอบสนองต่อ ความต้องการของประชาชนและการให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการ ดำเนินงานด้านยาเสพติด อย่างไรก็ตาม การที่ปัจจัยด้านการบริหารองค์การยัง ไม่ส่งผลหรือยังไม่มีอิทธิพลมากพอต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบล ก็อาจเนื่องมา จากการที่องค์การบริหารส่วนตำบลยังจัดระบบการบริหารจัดการที่ดีสำหรับ การมีส่วนร่วมของประชาชนยังไม่ชัดเจนพอ ประชาชนยังไม่มีความเข้าใจใน หลักการบริหารงานด้านยาเสพติดเพียงพอ รวมทั้งไม่มั่นใจในระบบการบริหาร องค์การมากพอที่จะตัดสินใจเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมดังกล่าวอย่างจริงจัง สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิสดาร์ก เวชยานนท์ (2550, บทคัดย่อ) ที่พบว่า

การบริหารทรัพยากรมนุษย์ขององค์การบริหารส่วนตำบลยังมีความเหมาะสมอยู่ระหว่างปริมาณคนกับปริมาณงาน แต่ในด้านการสรรหาและคัดเลือกยังมีปัญหาด้านการเล่นพรรคเล่นพวก รวมทั้งมีการทุจริตซื้อขายตำแหน่งในการสอบแข่งขันด้านการพัฒนาบุคคลผลการวิจัยพบว่า บุคลากรในท้องถิ่นยังได้รับการอบรมค่อนข้างน้อย และส่วนใหญ่ตอบว่าตนเองยังมีความรู้ไม่เพียงพอสำหรับหน้าที่ความรับผิดชอบในปัจจุบัน นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นอีกว่าการประเมินผลการปฏิบัติงานยังขาดมาตรฐานและมีความไม่โปร่งใส ความพึงพอใจของบุคลากรท้องถิ่นในด้านค่าจ้างและผลประโยชน์ตอบแทนอยู่ในระดับปานกลาง

ผลวิจัยพบว่า นโยบายขององค์การเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์แต่ไม่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลในประเด็นนี้ จะเห็นได้ว่านโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดมีความสัมพันธ์กับประชาชนในท้องถิ่นไปจนถึงระดับประเทศ มีการกำหนดให้ปัญหายาเสพติดเป็น “วาระแห่งชาติ” อย่างไรก็ดี แม้ว่ารัฐบาลจะกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ต่างๆ ในฐานะวาระแห่งชาติที่ต้องแก้ปัญหาเร่งด่วนแล้วก็ตามแต่ปรากฏแผนยุทธศาสตร์ต่างๆ ในการขับเคลื่อนนโยบายในด้านยาเสพติดนั้นมิอุปสรรคปัญหาหลายประการที่ขัดแย้งต่อการส่งเสริมนโยบายการดำเนินงานด้านยาเสพติด สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ชีราภรณ์ สายอ้าย (2552, บทคัดย่อ) ที่พบว่า ปัญหาอุปสรรคการมีส่วนร่วมของชุมชนในการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด มีดังนี้ 1) ผู้นำชุมชนและแกนนำไม่เข้มแข็ง ขาดแกนนำและอาสาสมัคร 2) ขาดการประชาสัมพันธ์ สื่อสารและขาดสื่อการสื่อสารทางเดียว 3) ผู้ปกครองของผู้ป่วยที่เสพยาเสพติดไม่ยอมรับว่าบุตรหลานติดยาและปกปิดข้อมูล 4) ขาดการประสานงานไม่ทราบแหล่งช่วยเหลือและการนำทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์น้อย 5) ขาดงบประมาณ 6) นโยบายของรัฐบาลมีการส่งเสริมสนับสนุนการ

ผลิตสุราเสรีขึ้นในชุมชน 7) ขาดการบังคับใช้กฎหมายขาดการบริหารจัดการที่ต่อเนื่องมีแหล่งมั่วสุม เช่น ร้านเกม เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Attewell and Gerstein (1979, pp. 311-327) ผู้ศึกษาเรื่องความล้มเหลวของการนโยบายการบำบัดยาเสพติดไปปฏิบัติ แสดงให้เห็นว่าพลังทางสังคมการเมืองสามารถปรับเปลี่ยนข้อกำหนดการปฏิบัติของคลินิกที่ทำการรักษาผู้ติดยาเสพติดในระดับสังคมวิทยาเชิงจุลภาค (Micro - Sociology Level) ได้ ดังนั้น ปัจจัยด้านนโยบายขององค์การจึงเป็นปัจจัยที่ไม่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตพื้นที่ชายแดนไทย - พม่า อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ในเชิงปฏิบัติ
 - 1.1 ควรศึกษาแผนรองรับเส้นทางการลำเลียงและลักลอบนำเข้ายาเสพติดที่จะเกิดขึ้นบริเวณชายแดนพื้นที่แถบนี้ เพราะเมื่อมีความเจริญทางการเดินทางขนส่งสินค้าจากอำเภอทวายเข้ามาในประเทศไทย อำเภอสวนผึ้งอาจถูกมองให้เป็นพื้นที่ที่เอื้ออำนวยต่อการพักยาหรือการแพร่ระบาดของยาเสพติดก็อาจเป็นไปได้
 - 1.2 ภาครัฐต้องสนับสนุนเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนกระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่อง เช่น เรื่องการพัฒนาบุคลากรการสนับสนุนงบประมาณดำเนินงานที่สอดคล้องกับการทำงานของภาคประชาชน ทั้งนี้ เพื่อรองรับการทำงานด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้เกิดประสิทธิผลจริงจดังต่อไป
 - 1.3 ควรส่งเสริมให้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในฐานะผู้นำ ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญในการทำงานชุมชนและ

ส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีความเข้มแข็งในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด

2. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ในเชิงนโยบาย

- 2.1 รัฐควรตระหนักในบทบาทด้านการมีส่วนร่วมให้มากยิ่งขึ้นเพื่อให้เป็นหน่วยงานของประชาชนตามเจตนารมณ์ของการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น
- 2.2 รัฐควรพิจารณาปรับปรุงนโยบายหรือข้อกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์กรบริหารส่วนตำบลในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเข้มงวดและจริงจังด้วย

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 3.1 ควรมีการศึกษาเรื่องเดียวกันในด้านอื่น เช่น ศึกษาสภาพปัญหาของเส้นทางลำเลียงและลักลอบค้ายาเสพติดในเขตพื้นที่ชายแดนภาคต่างๆ ของประเทศไทย
- 3.2 ควรมีการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลในลักษณะตัวแปรอื่นๆ มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 3.3 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อตรวจสอบความแปรเปลี่ยนของตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไข

รายการอ้างอิง

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2553). *สถิติสำหรับงานวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โกวิทย์ พวงงาม. (2553). *ธรรมาภิบาลท้องถิ่นว่าด้วยการมีส่วนร่วมและความโปร่งใส*. กรุงเทพฯ: มิสเตอร์ก๊อบปี้.
- จรัส สุวรรณมาลา. (2548). *นวัตกรรมท้องถิ่นไทย เล่ม 9 กรณีศึกษาด้านการเมืองและการมีส่วนร่วมและด้านการบริหารงานทั่วไป*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิถีนวัตกรรมท้องถิ่น คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ถวิลวดี บุรีกุล. (2551). *ระบบการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมระดับจังหวัด : ทำอย่างไรให้เป็นจริง*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- ทองใบ ตะตอง. (2548). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหาเสพติดในหมู่บ้านแม่ฮัก อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- จิราภรณ์ สายอ้าย. (2552). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดใน อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง*. กรุงเทพฯ: ทรัพย์สุรีย์.
- นวลน้อย ตริรัตน์ และคณะ. (2546). *รายงานผลการวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน ปปช.
- นิสตาร์ เวชยานนท์. (2550). *Competency-Based Approach*. กรุงเทพฯ: คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- พินิจ ลาภานานนท์. (2553). รูปแบบการส่งเสริมหมู่บ้านชายแดนเพื่อการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด. กรุงเทพฯ: หน่วยวิจัยสารเสพติดและผลกระทบทางสังคม สถาบันวิจัยสังคมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพรัตน์ เดชะรินทร์. (2527). นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนาในปัจจุบัน. กรุงเทพฯ: โสการพิมพ์.
- วัชรพล ประสารราชกิจ. (2543). อาชญากรรมข้ามชาติและการบังคับใช้กฎหมายในความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ใน เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ: มุมมองไทยยุโรปและนานาชาติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภชัย ยาวะประภาษ. (2546). การบริหารงานบุคคลภาครัฐไทย: กระแสใหม่และสิ่งท้าทาย. กรุงเทพฯ: ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด (ศพส.). (2554). คำสั่ง ศพส. ที่ 1/2554 เรื่องแผนยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด 2555. กรุงเทพฯ: ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด (ศพส.).
- สิริพัฒน์ ลาภจิต. (2550). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงาน ป.ป.ส. (2554). ยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555 - 2559). กรุงเทพฯ: สำนักงาน ป.ป.ส.

สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการประสานการจัดระบบป้องกันเพื่อจัดระเบียบพื้นที่ชายแดน (สล.อปป.). (2554). *รายงานการจัดระบบป้องกันเพื่อจัดระเบียบพื้นที่ชายแดน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.).

สิริพัฒน์ ลาภจิตร. (2550). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อรทัย ก๊กผล. (2550). *คู่มือพลเมืองยุคใหม่* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.

อรพินท์ สฟโซคชัย. (2551). *หลักสำคัญในการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม Participatory Governance Principle (การเปิดระบบราชการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม)*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยและพัฒนาคุณภาพสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).

Arnstein, S.R. (1969). A Ladder of Citizen Participation. *Journal of the American Institute of Planners*, 35(4), 216-224.

Attewell, P., & Gerstein, D.R. (1979). Government policy and policy practice. *American Sociological Review*, 44(1), 311-327.

Bass, B.M. (1997). Does the Transactional-Transformational Leadership Paradigm Transcend Organizational and National Boundaries?. *American Psychologist*, 52(2), 130 - 139.

- Cohen, J.M. & Uphoff, T. (1981). *Rural Development Participation :Concept and Measures forProject Design Implementationand Evaluation*. Rural Development Committee Center for International Studies, Cornell University.
- Creighton, J.L. (2005). *The Public Participation Handbook: Making Better Decisions through Citizen Involvement*. San Francisco: Jossey Bass.
- Gerloff, E.A. (1985). *Organizational Theory and Design: A Strategic Approach for Management*. New York: McGraw-Hill.
- Ginevicius, R. & Vaitkunaite, V. (2006). Analysis of Organizational Culture Dimensions Impacting Performance. *Journal of Business Economics and Management*, 4(2006), 201-211.
- International Fund for Agricultural Development (IFAD). (2001). *Enhancing Ownership and Sustainability: A Resource Book on Participation*. Philippines: International Fund for Agricultural Development (IFAD).
- Kotter, J. & Schlesinger, L. Choosing strategies for change. (1991). *Harvard Business Review*, 3(1991), 24-29.
- Liu, S., Chen, G. & Liu, Q. (2006). Through the Lenses of Organizational Culture: A Comparison of State-Owned Enterprises and Joint Ventures in China. *ChinaMedia Research*, 2.(2), 15-24.

Reeder, W.W. (1974). *Some Aspects of The Informal Social Participation of Farm Families In New York State*. New York: Cornell University.

Timothy, D.S. (2001). *Democracy at Local Level: The International IDEA Handbook on Participation, Representation, Conflict Management, and Governance*. Halmstad, Sweden: Bulls Tryckeri.